

Luukkainen ym.: Ehdotus metsästyslaiksi

Eduskunnalle

ALOITTEEN SISÄLTÖ JA PERUSTELUT

Lakialoite on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle n:o 300 metsästyslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Aloitteen keskeisenä periaatteena on luonnon monimuotoisuuden vaaliminen sekä eläinten oikeuksien turvaaminen. Aloite poikkeaa hallituksen esityksestä ennen kaikkea niiltä osin kuin hallituksen esitys on ristiriidassa eläinsuojelu- ja luonnonsuojelulain ja -periaatteiden sekä kansainvälisten sopimusten kanssa.

Aloitteessa esitetään suurpetojen metsästyksen kiellettäväksi kokonaan siihen asti, kunnes ne ovat saavuttaneet Luonnonvarainneuvoston vuonna 1986 esittämät tavoitteet: 1 000 karhua ja ilvestä, 500 sutta ja 250 ahmaa. Poikkeuksellisten yksilöiden kohdalla menetellään kuten 17 §:ssä määritellään. Moratorion aikana suurpetojen kantoja sekä niiden mahdollisesti aiheuttamia vahinkoja tulisi tutkia ja seurata.

Myöhemmin mahdollisesti asetuksella sallittavaan suurpetojen metsästyksen tulee metsästäjältä vaatia erillinen pyyntilupa, jonka antaisi maa- ja metsätalousministeriö ympäristöministeriötä kuultuaan. Lisäksi pyyntilupa vaaditaan myös valtioneuvoston uhanalaiseksi lajiksi määrittelemän eläimen sekä hirvieläinten metsästyksen.

Hallituksen esityksessä ei ole edellä mainittua tämän lakialoitteen 5 §:n 4 momentin mukaista valtioneuvoston oikeutta määrätä jokin riistaeläinlaji uhanalaiseksi, milloin sen kannan säilyminen Suomessa on vaarantunut.

Metsästys on nyky-yhteiskunnassa pääsääntöisesti harrastus, jolla ei ole taloudellista merkitystä yksityiselle henkilölle. Vaikka kaikille riistaeläimille onkin määritelty rahallinen arvo, ei pääsääntöisesti metsästystä ole syytä sallia harjoitettavan kaupallisessa mielessä.

Riistaeläinten kaupan salliminen voi johtaa paikallisesti muidenkin kuin uhanalaisten riistalajien liialliseen verotukseen ajatellen niiden kan-

tojen säilyvyyttä, niitä metsästävien petoeläinten kantoja ja muiden metsästäjien metsästysmahdollisuuksia. Erityisesti tämä koskee majavia, hanhia ja kanalintuja, joiden pyynti kauppaan varten kielletään tässä lakialoitteessa. Niin ikään kaupankäynti uhanalaiseksi määritellyn riistaeläimen taljoilla, lihoilla ja muilla osilla olisi kielletty.

Kuitenkin eräissä Lapin kunnissa pyydetyn riekon pitäminen kaupan tulee sallia metsästysaikana, koska niiden kaupallinen pyynti voi näiden kuntien saamelaisväestölle olla ajoittain merkittävä lisätulon lähde. Kiirunan kauppa on kiellettävä lajin harvinaisuuden vuoksi.

Lisäksi hallitus esittää, että ampumakoe olisi pakollinen vain hirvieläintä tai karhua metsästettäessä. Tässä lakialoitteessa lähdetään siitä, että kaikkien metsästäjien pitää suorittaa ampumakoe, jotta yksi lain tarkoituksista, eläinten tarpeettoman kärsimyksen välttäminen, voitaisiin toteuttaa. Niin ikään on tässä kyse myös muiden metsässä liikkujien turvallisuudesta.

Metsästysajoista ehdotetaan osittain säädettävän metsästyslaissa. Näin meneteltäisiin suurpetojen osalta, koska ne edustavat kansainvälisesti maamme arvokkainta eläimistöä ja koska niillä on erityisasema ekosysteemissä ravintoketjujen huippupetoina. Suurpetojen osalta luvanvaraisia metsästysaikoja lyhennettäisiin seuraavasti:

Ilvestä saisi metsästää helmikuun 1.—28. päivänä nykyisen joulukuusta maaliskuuhun kestävä ajan sijasta. Käytännön metsästystilanteissa on vaikea erottaa, onko kyseessä naarasilves, jolla on pennut. Joulu- ja tammikuussa emonsa menettäneet pennut menehtyvät suurella todennäköisyydellä. Maaliskuinen metsästys puolestaan häiritsee ilveksien lisääntymiskauden alkua ja parittelukautta huomattavasti.

Sutta saisi metsästää nykyisen marraskuusta alkavan ja alueesta riippuen 4—5 kuukautta

kestävän ajan sijasta vain tammikuussa, koska pennut ovat emostaan riippuvaisia loppuvuoteen asti mm. siksi, ettei niiden hampaisto ole kehittynyt riittävästi, ja koska helmi—maaliskuussa suden lisääntymiskausi on jo alkanut.

Karhua saisi metsästää syyskuun ajan, kun sitä nykyisin metsästetään poronhoitoalueella sekä keväisin että syksyisin 1.9.—15.10. sekä itärajan kunnissa 1.9.—15.10. Keväinen metsästyshäiritsee muun eläimistön lisääntymiskautta ja on säännöllisesti aiheuttanut karhupentujen orpoutumista. Syysmetsästystä on syytä lyhentää nykyisen liiallisen verotuksen (n. 15 % vuosittain) keventämiseksi. Useiden tutkimusten mukaan karhu hitaasti lisääntyvä lajina kestää vain 3—6 %:n verotuksen.

Hallitus esittää metsästettäväksi sellaisia lajeja, jotka pitäisi rauhoittaa luonnonsuojelulain nojalla. Aloitteessa esitetään riistaeläinluettelosta poistettavaksi uhanalaiset ja harvinaiset lajit ja sellaiset lajit, joilla ei ole riistanhoidollista tai muuta metsästyksellistä merkitystä. Saukko, norppa, halli, euroopanmajava, mustalintu, pilkkasiipi, peltopyy ja uuttukyyhky ovat uhanalaisia lajeja ja ne pitäisi rauhoittaa luonnonsuojelulain nojalla. Sepelhanhi ei kuulu Suomen pesimälinnustoon, joten sen kantaan ei voida vaikuttaa riistanhoidollisin keinoin. Näin ollen sepelhanhen metsästyshäiritsee kestävän verotuksen kriteerejä ja siksi se tulee poistaa riistaeläinluettelosta. Lisäksi tarhattu viiriäinen ja taivaanvuohi tulee poistaa riistaeläinluettelosta, koska ne voidaan sekoittaa hyvin samannäköisiin erittäin uhanalaisiin lajeihin (luonnonvarainen viiriäinen ja heinäkurppa).

Orava ja kärppä tulee poistaa riistaeläinluettelosta, koska niillä ei ole riistanhoidollista eikä enää nyky-Suomessa metsästyksellistä merkitystä. Oravalla on suuri merkitys tavallisille ihmisille luontoelämysten kannalta. Kärppän ruokavalio koostuu pääasiassa pikkujyrsijöistä ja kärppä on sen vuoksi ihmisillekin hyödyllinen.

Näädän ja mäyrän pyynnillä ei ole nykyajan suurempaa metsästyksellistä tai riistanhoidollista merkitystä. Niiden vaikutus muiden lajien riistakantoihin on merkityksetön. Näätä on harvinaistunut lähes kaikkialla Euroopassa sopivien elinympäristöjen vähennyttä (vanhat luonnontilaiset metsät, joissa on kolopuita). Myös Suomessa näätä esiintyy enemmän vain erämaisilla metsäseuduilla. Myös mäyrä on vähentynyt useimmissa Euroopan maissa ja sen suojeluun on viime vuosina kiinnitetty erityishuomiota.

Näädän ja mäyrän pyyntiin raudoilla liittyy eläinsuojelullisia ongelmia. Sekä näädällä että mäyrällä on suuri merkitys aseettomille luonnonharrastajille luontoelämysten kannalta.

Hallituksen esityksessä on riistaeläinten lisäksi lueltu erillinen rauhoittamattomien eläinten joukko, johon kuuluvia eläimiä saisi tappaa. Nämä eläimet eivät täytä hallituksen esityksessä metsästykselle annettuja kriteerejä siitä, että riistaeläimeksi kelpaavan eläimen on sovellettava ravinnoksi tai eläimellä on oltava turkisarvoa. Hallituksen esityksen perusteluissa viitataan siihen, että nämä rauhoittamattomat eläimet tuotavat usein vahinkoja ihmiselle. Näin ollen esityksen takana on vanha ajatus haittaeläimistä, jolle ei ole löytynyt tieteellisiä perusteluita enää aikoihin. Suurin osa näistä eläimistä on täysin haittattomia, kuten kalalokki, naakka tai mustarastas. Ainoastaan muutaman ns. haittaeläimen hävittämisen salliminen saattaa olla hygieenisistä syistä tarpeellista. Tässä mielessä esimerkiksi isorotan, kotihiiren, variksen ja kesykyyhkyn hävittäminen pitäisi olla sallittua, joten niiden jättäminen lain 5 §:ään on perusteltua, joskin voitaisiin ajatella, että tästä säädettäisiin muussa laissa kuin metsästyslaissa.

Vastoin mm. Ruotsissa noudatettavaa käytäntöä hallitus esittää, että kissan, joka on irrallaan muualla kuin haltijansa pihapiirissä tai puutarhassa, saisi tappaa siinä missä ns. rauhoittamattoman eläimen kuten rotan. Hallituksen esitys heijastelee perusteetonta vihaa monille ihmisille hyvin tärkeätä ja yleistä kotieläintä, kissaa, kohtaan. Kissat on lainsäädännössä rinnastettava muihin kotieläimiin, kuten koiraan.

Hallituksen esityksen kissapykälä asettuu erityisen kyseenalaiseen valoon myös siksi, että se on selkeästi Suomen allekirjoittaman ja 1.7.1992 voimaan tulleen Euroopan neuvoston lemmikkieläinten suojelua koskevan yleissopimuksen vastainen. Kissaa voidaan yksikäsitteisesti pitää sopimuksen 1. artiklan tarkoittamana eläimenä, jota ihminen pitää taloudessaan omaksi iloksi ja seuraksi.

Tällä perusteella tässä lakialoitteessa esitetään, että irrallaan olevan kissan saa metsästys-oikeuden haltija ottaa alueellaan talteen. Talteenotosta on viipymättä ilmoitettava kissan omistajalle, mikäli tämä on tiedossa, tai poliisille. Omistaja saa lunastaa kissan takaisin maksamalla talteenottajalle riistanhoitomaksun suuruisen lunastusmaksun sekä korvauksen kissan hoidosta. Mikäli omistaja ei ilmaannu 15 päivän

kuluessa tiedon saatuaan, voidaan kissa lopetetaan. Ainoastaan luonnossa elävä villiintynyt kissa voidaan lopettaa heti. Kissan lopettamisessa tulee noudattaa Euroopan neuvoston lemmikkieläinten suojelua koskevan yleissopimuksen 11. artiklan säännöksiä, joiden mukaan lemmikkieläimen saa lopettaa vain eläinlääkäri tai muu pätevä henkilö. Lisäksi säännökset velvoittavat lopettamaan lemmikkieläimen aina niin, että se olosuhteisiin nähden tuottaa mahdollisimman vähän ruumiillista ja henkistä kärsimystä. Sopimus kieltää seuraavat lopettamismenetelmät: hukuttamisen ja muut tukehduttamismenetelmät, sellaisen myrkytön tai lääkeaineen käytön, jonka annosta ja antotapaa ei voida valvoa, ja sähköllä lopettamisen, ellei sitä edellä välitön tajuttomuus.

Aloitteessa esitetään luovuttavaksi vanhan aikaisista ja tarpeetonta kärsimystä tuottavista pyyntimenetelmistä. Bernin sopimus kieltää eivalikoivien pyyntimenetelmien käytön majavan, hillerin, mäyrän, näädän ja karpän pyydystämiseen, ja eläinsuojelulaki kieltää yksiselitteisesti tarpeettoman kivun aiheuttamisen eläimille. Useiden tutkimusten ja metsästäjien omien kokemusten mukaan rautapyynnissä esiintyy säännöllisesti ongelmia sekä valikoivuuden että hetitappavuuden kanssa. Näin ollen rautoja ei voida pitää valikoivana pyyntimenetelmänä. Metsästys on nykyisellään harrastus, ei elinkeino, joten kivun tuottamista sen yhteydessä voidaan perustellusti pitää tarpeettomana. Näin ollen raudat, ansat, jalkanarut, hukuttava merta ja jousiaseet on kiellettävä.

Hallituksen esityksessä ei hämärässä tapahtuvaa metsästystä ole kielletty. Kuitenkin vastuullisessa metsästyksessä olennaista on tuntea metsästyskohde, jotta esim. rauhoitettuja eläimiä ei ammuttaisi. Hämärässä eläinten määritys on vaikeaa tai mahdotonta, ja siksi tässä lakialoitteessa metsästys ehdotetaan rajoitettavaksi auringon nousun ja laskun väliseksi ajaksi.

Vesilintuja metsästettäessä tulee kiinnittää huomiota haavoittuneisiin lintuihin. Nykyisellään jopa 100 000 vesilintua jää joka vuosi haavakoksi, ja tämän vuoksi vesilintuja metsästettäessä on Ruotsin mallin mukaisesti oltava metsästyseurueella noutava koira.

Riekolle ja kiirunalle tarkoitettujen ansalankojen kieltämisestä saamelaisille koituvat taloudelliset menetykset on korvattava jollain tavoin tämän lain ulkopuolella. Samoin on muutettava petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvausjärjestelmää Ruotsin mallin mukaan siten, että

valtio maksaa korvaussumman petojen tappamien porojen asemesta petojen lukumäärän eli petokantojen säilyttämisen perusteella.

Riistaeläinten metsästysajoista esitetään laissa säädettäväksi, ettei lisääntymisaikana metsästäminen ole sallittua, milloin lisääntymisaika on selkeästi määriteltävissä. Tämä edellyttää mm. vesilintujen kevätmetsästyksessä luopumista, etenkin kun tämän metsästysmuodon inhimilliset perusteet ovat vanhentuneet. Saaristolaiten toimeentulon ja ravinnon valkuaispitoisuuden turvaaminen ei millään muotoa ole kiinni vesilintujen kevätmetsästyksessä. Vesilintujen kevätmetsästys on lisäksi selkeästi ristiriidassa EY:n lintudirektiivin kanssa. Direktiivin 7. artikla kieltää vesilintujen metsästyksen eri lisääntymisvaiheiden ja niitä edeltävän kauden aikana. Poikkeuksia sallitaan vain metsästyksessä, joka on tiukasti valvottua ja valikoitua ja kohdistuu vain pieniin määriin. Suomessa keväinen vesilintumetsästys ei täytä miltään osin näitä poikkeusvaatimuksia.

Myös useiden turkiseläinten (mm. kettu, supikoira, hilleri, mäyrä) metsästyksen salliminen ympäri vuoden ja siten myös lisääntymisaikoina tulisi vailla perusteita olevana toimintana kieltää. Bernin sopimuksen 7. artiklassa edellytetään sen liitteessä III mainittujen eläinlajien hyödyntämisen sääntelyä, jota varten on otettava käyttöön rauhoitusajat ja kaupansäännöstely. Kyseisessä liitteessä on mainittu kala- ja naurulokki, korppi sekä räkätti ja mustarastas, jotka on hallituksen esityksessä luettu ns. rauhoittamattomiksi lajeiksi. Näitä lajeja voidaan tappa vapaasti ympäri vuoden, mikä on selkeästi ristiriidassa Bernin sopimuksen 7. artiklan kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriön rooli metsästyslain nojalla annettavien asetusten ja lupien antajana on keskeinen. Hallituksen esityksen valmistelu on antanut aiheita epäillä, että kyseisen ministeriön näkökulma metsästyksen on erältä osin yksipuolinen. Metsästäjien intressit voittavat luonnon- ja eläinsuojelijoiden intressit, vaikka kaikille lienee selvää, etteivät nämä intressit voi pitkällä aikavälillä olla toisilleen vastakkaisia. Ilmenneen ristiriidan vuoksi aloitteessa esitetään, että harvinaisten lajien metsästys- ja pyyntilupakäsittelyssä sekä sallittaessa metsästys poikkeuksellisissa oloissa tulisi asiasta hankkia ympäristöministeriön lausunto. Niin ikään ympäristöministeriön lausunto on tarpeellinen harkittaessa vierasperäisen eläimen maahan tuontia tai luontoon laskemista.

Lisäksi aloitteessa esitetään, että jokaisen

Suomessa pysyvästi asuvan oikeus metsästää yleisillä vesialueilla sekä tiettyjen kuntien asukkaiden oikeus metsästää valtion mailla poistetaan aikansa eläneinä.

Metsästys kielletään luonnonsuojelualueista kansallis- ja luonnonpuistoissa, joiden eräänä perustarkoituksena on säilyttää alueen eläimistöä mahdollisimman häiriintymättömässä luonnontilassa. Edes hirvenajo ei sovellu näille suojelualueille, koska se ketjumetsästyksenä häiritsee ja karkottaa puistossa mahdollisesti esiintyviä suurpetoja.

Lakialoitteessa esitetään metsästyksen kieltämistä niissä valtioneuvoston vahvistaman lintuvesiohjelman kohteissa, joilla on kansainvälistä suojelumerkitystä ja jotka ovat siirtyneet valtion omistukseen. On välttämätöntä turvata muuttaville (kansainvälistä omaisuutta oleville) vesilinnuille sellaisia alueita, joilla ne voisivat rauhassa levähtää pitkän lisääntymiskauden päätteeksi tai

muuton aikana. Viime vuosina useilla kansainvälisillä sopimuksilla ja suosituksilla on pyritty lisäämään lintuvesien ja vesilintujen suojelua. Osoituksena tästä Suomessa ollaan lisäämässä Ransarin sopimukseen yli 40 kansainvälisen luokan lintuvettä aiempien kymmenen lisäksi.

Vielä esitetään, että hallituksen esittämien sinänsä perusteltujen seuraamusten, joista ankaran on kaksi vuotta vankeutta, lisäksi säädettäisiin erityinen huolehtimisvelvollisuus metsästäjälle, joka ampuu suurpetoemon tämän poikasten ollessa kykenemättömiä selviytymään ilman emoaan. Huolehtimisvelvollisen olisi vastattava poikasten hoidon aiheuttamista kustannuksista ja mahdollisesta luontoon saattamisesta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Metsästyslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan metsästyksen ja pyydystämiseen sekä riistanhoitoon, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen ja koiran pitämiseen noudattaen kestävän käytön ja riistansuojelun periaatteita.

(2—4 mom. kuten hallituksen esityksessä n:o 300)

2—4 §

(Kuten hallituksen esityksessä n:o 300)

5 §

Riistaeläimet

Riistaeläimiä ovat:

1) villikani, metsäjänis, rusakko, kanadanmaja, piisami, rämemajava, tarhattu naali, kettu, supikoira, pesukarhu, hilleri, minkki, villisika, kuusipeura, saksanhirvi, japaninpeura ja mufloni; sekä

2) kanadanhanhi, merihanhi, metsähanhi, heinäorsa, tavi, haapana, jouhisorsa, heinätaivi, lapasorsa, punasotka, tukkasotka, haahka, alli, telkkä, tukkakoskelo, isokoskelo, riekko, kiiruna, pyy, teeri, metso, fasaani, nokikana, lehtokurppa ja sepelkyyhky.

Rauhoittamattomia eläimiä ovat:

- 1) isorotta ja kotihiiri; sekä
- 2) varis ja kesykyykky.

Susi, karhu, ilves sekä ahma voidaan asetukella määrätä riistaeläimiksi, mikäli niiden Suomessa pesivät kannat ovat kestävä.

Valtioneuvosto voi määrätä uhanalaiseksi lajiksi sellaisen tämän lain soveltamisalaan kuuluvan riistaeläinlajin tai sen kannan, jonka säilyminen Suomessa on vaarantunut. Valtioneuvosto voi määrätä erityisesti suojeltavaksi lajiksi sellaisen tämän lain soveltamisalaan kuuluvan uhanalaisen lajin tai sen kannan, jonka häviämishuhto on ilmeinen. Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien kantojen kehityksen seurannassa ja lajien säilyttämistoimissa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulain muuttamisesta annetun lain (672/91) 16 b ja 16 c §:ssä on säädetty.

6 §

(Kuten hallituksen esityksessä n:o 300)

7 §

Metsästäminen luonnonsuojelualueilla

Metsästäminen on kielletty luonnon- ja kansallispuistoissa sekä niissä valtioneuvoston vahvistaman lintuvesiohjelman kohteissa, joilla on

kansainvälistä suojelumerkitystä ja jotka ovat siirtyneet valtion omistukseen.

8 §

Pyyntilupa

Hirvieläinten, suurpetojen ja 5 §:n 4 momentin nojalla uhanalaiseksi määrätyn riistaeläimen metsästykseseen on saatava lupa. Tarkempia säännöksiä luvasta on 24 ja 25 §:ssä.

(2 mom. kuten 10 §:n 2 mom. hallituksen esityksessä n:o 300)

9—16 §

(Kuten 11—18 § hallituksen esityksessä n:o 300)

17 §

Metsästyksen poikkeuksellisissa olosuhteissa

Sen estämättä, mitä tässä luvussa säädetään, voi maa- ja metsätalousministeriö ympäristöministeriötä kuultuaan päättää, että eläintautien ehkäisemiseksi tai muista terveydellisistä syistä taikka yleisen turvallisuuden varmistamiseksi tai erityisen huomattavan omaisuutta uhkaavan vahingon torjumiseksi saa määrättyä riistaeläintä metsästää tietyllä alueella määrättyä aikana ilman alueeseen kohdistuvaa metsästysoikeutta.

18 §

Yleiset vaatimukset

Metsästystä on harjoitettava kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkantojen kehitys ei vaaranna, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä.

Metsästäessä ja metsästyksen käytännön järjestelyssä on huolehdittava siitä, että tarkoitukseen sopivalla riistanhoidolla pyritään turvaamaan riistaeläinkantojen tuoton jatkuvuus.

Metsästyksellä ei saa aiheuttaa vaaraa tai vahinkoa ihmiselle tai toisen omaisuudelle.

19 §

Ampumakoe

Kaikkien metsästäjien pitää suorittaa maa- ja metsätalousministeriön määräysten mukainen ampumakoe tai ministeriön hyväksymä, muussa maassa suoritettu vastaavanlainen koe.

(2 ja 3 mom. kuten 21 §:n 2 ja 3 mom. hallituksen esityksessä n:o 300)

20—22 §

(Kuten 22—24 § hallituksen esityksessä n:o 300)

23 §

Asutuksesta, viljelyksistä ja liikenneväylistä johtuvat rajoitukset

(1 ja 2 mom. kuten 25 §:n 1 ja 2 mom. hallituksen esityksessä n:o 300)

Riistaeläintä ei saa ampua rautatien tai yleisen tien yli eikä riistaeläimen tai ampujan ollessa tällaisella tiellä. Metsäkanalintua ei saa ampua myöskään sen tai ampujan ollessa yksityisellä tiellä eikä myöskään linnun ollessa hiekkakuopalla tai muulla sorapeliteillä alueella.

24—29 §

(Kuten 26—31 § hallituksen esityksessä n:o 300)

30 §

Pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät

Metsästyksessä on kielletty seuraavien pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttö:

- 1) räjähteet
- 2) myrkyt ja myrkytetyt tai tainnuttavaa ainetta sisältävät syötit;
- 3) tainnuttavat ja tappavat sähkölaitteet;
- 4) keinotekoiset valolähteet sekä yöammuntaa varten tarkoitetut tähtäyslaitteet, jotka elektromagneettisesti suurentavat tai muuttavat kuvaa;
- 5) peilit tai muut häikäisylaitteet;
- 6) linnunliimat ja lintuverkot;
- 7) automaattiset aseet ja sellaiset puoliautomaattiset aseet, joiden lippaaseen mahtuu enemmän kuin kaksi patruunaa;
- 8) kaasulla tai savulla tappaminen;
- 9) elävien eläinten käyttö houkuttimena;
- 10) haudat ja ansat, joihin on sijoitettu ampu-ase tai keihäs tai muu näihin verrattava väline, sekä muut vastaavanlaiset pyyntilaitteet, jotka ovat ihmisille tai kotieläimille vaarallisia;
- 11) raudat;
- 12) merrat ja loukut, joihin eläin kuolee hukumalla;
- 13) narupyynti ja ansalangat;
- 14) jousimetsästyksessä;
- 15) luolakoiran avulla tapahtuva metsästyksessä;
- 16) lyijyhaukien käyttö vesilintu- ja peltoriistametsästyksessä.

Hirvieläinten, metsäkanalintujen ja vesilintujen metsästyksessä ei saa käyttää apuna ääntä synnyttävää koneellista laitetta.

Eräiden pyydysten käyttämiskiellosta säädetään luonnonsuojelulain 15 §:ssä. Kiellosta aiheuttaa eläimille tarpeetonta kipua ja tuskaa on voimassa, mitä eläinsuojelulain 2 a §:ssä säädetään.

Vesilintuja pyydystettäessä on metsästysseurueen käytettävä koiraa.

Metsästys ampuma-asein on kielletty aurinгон laskun ja nousun välisenä aikana.

31 ja 32 §

(Kuten 33 ja 34 § hallituksen esityksessä n:o 300)

33 §

Metsästysajat ja riistakannan säilyttäminen

Niiden riistaeläinten, joita ei tässä lain kohdassa mainita, metsästysajoista säädetään aseuksella, jossa on otettava huomioon eläinkannan säilyttämisen ja eläinsuojelun edellyttämät seikat. Muutoin ovat riistaeläimet rauhoitettuja. Vesilintujen kevätmetsästys ja kaikenlainen muu lisääntymisaikainen metsästys on kielletty aina, kun lisääntymisaika on selkeästi määriteltävissä. Rauhoitettua riistaeläintä ei saa metsästää tai vahingoittaa eikä soidinta, pesintää tai poikasia häiritä.

Siltä osin kun tämän lain 5 §:n 2 momentin mukaan on sallittua, on suurpetojen metsästysajoista voimassa seuraavaa:

1) Ilveksen metsästysaika alkaa helmikuun ensimmäisenä ja päättyy helmikuun 28 päivänä.

2) Suden metsästysaika alkaa tammikuun ensimmäisenä ja päättyy tammikuun 31 päivänä.

3) Karhun metsästysaika alkaa syyskuun ensimmäisenä ja päättyy syyskuun 30 päivänä.

34 §

(Kuten 37 § hallituksen esityksessä n:o 300)

35 §

Riistansuojelualue

Jos olosuhteet riistan oleskelulle ja lisääntymiselle ovat jollakin saarella tai saariryhmällä tai muulla selvästi määritetyllä alueella erityisen suotuisat, voidaan alueesta muodostaa riistansuojelualue.

Riistansuojelualueelle tulee laatia rauhoitusmääräykset, joista ilmenee, miten turvataan itse

alueen säilyminen ja miten alueen riistaa hyödynnetään. Liikkuminen alueella voidaan kieltää riistan lisääntymisaikana tai rajoittaa tietyillä reiteillä.

Alueen hyväksymisestä riistansuojelualueeksi sekä 2 momentissa tarkoitetuista rauhoitusmääräyksistä päättää maa- ja metsätalousministeriö alueen omistajan hakemuksesta ja ympäristöministeriötä kuultuaan. Omistajan on merkittävä alue selvästi maastoon.

Maa- ja metsätalousministeriö voi lakkauttaa riistansuojelualueen maanomistajan hakemuksesta.

36 §

(Kuten 39 § hallituksen esityksessä n:o 300)

37 §

Eräitä poikkeuksia

Kotieläintä uhkaavan vahingon torjumiseksi taikka rakennuksen, laitteen tai muun omaisuuden suojelemiseksi, hoitamiseksi tai käyttämiseksi saadaan poiketa 34 §:n kiellosta. Tällöin ei myöskään sovelleta, mitä riistanhoitomaksun suorittamisesta säädetään. Riistaeläimille ei saa aiheuttaa suojeltavan edun arvoon nähden kohtuutonta vahinkoa. Riistaeläimen saa tappaa vain, jos tappaminen on välttämätöntä ihmistä tai kotieläintä uhkaavan vaaran torjumiseksi. Tapettuun riistaeläimeen sovelletaan, mitä 80 §:ssä säädetään.

(2 mom. kuten 40 §:n 2 mom. hallituksen esityksessä n:o 300)

Ennen 5 §:n 4 momentin nojalla uhanalaiseksi määrätyn riistaeläimen tappamista tai pyydystämistä koskevan luvan sekä pesien, munien ja poikasten ottamisluvan myöntämistä maa- ja metsätalousministeriön on pyydettävä asiasta ympäristöministeriön lausunto.

38 §

Vierasperäisen eläimen maahantuonti ja luontoon laskeminen

Sellaisten lintujen ja nisäkkäiden, joilla ei ennestään ole luonnonvaraista kantaa Suomessa, maahantuonti ja luontoon laskeminen ilman maa- ja metsätalousministeriön lupaa on kielletty. Lupahakemuksesta on pyydettävä ympäristöministeriön lausunto. Lupa on evättävä, jos toimenpiteestä aiheutuu merkittävää haittaa luonnolle tai luonnonvaraiselle eläimistölle. Luovassa voidaan antaa määräyksiä siitä, miten

maahantuonti ja luontoon laskeminen on suoritettava.

(2 mom. kuten 41 §:n 2 mom. hallituksen esityksessä n:o 300)

39 §

Riistan kauppa

Uhanalaiseksi 5 §:n 4 momentin nojalla määrätyn riistaeläimen sekä kanadanmajavan, kanadan-, meri- ja metsähanhen, riekon, kiirunan, pyyn, metson ja teeren pyynti kauppa varten ja näiden lajien taljoilla, lihoilla ja muilla osilla käytävä kauppa on kielletty. Metsästysvuoden aikana pyydytetyin muun syötävän riistan sekä Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa pyydetyn riekon pitäminen kaupan on sallittu näiden metsästysaikana.

Riistakannan säilyttämiseksi voidaan asetuksella kieltää jonkin kotimaasta metsästetyn riistaeläimen kauppa koko maassa tai jossakin osassa maata.

40—44 §

(Kuten 43—47 § hallituksen esityksessä n:o 300)

45 §

Kissan talteenotto ja siihen liittyvät toimenpiteet

Kissan, joka on irrallaan muualla kuin haltijansa maalla, saa se, jolla on alueella metsästys-oikeus, ottaa talteen. Talteenotosta on viipymättä ilmoitettava kissan omistajalle, jos tämä on tiedossa, tai poliisille.

Talteen otetun kissan voi sen omistaja lunastaa takaisin suorittamalla talteenottajalle riistanhoitomaksun suuruisen lunastusmaksun sekä korvauksen kissan hoidosta.

Mikäli omistaja ei lunasta talteen otettua kissaa 15 päivän kuluessa siitä, kun talteenottaja ilmoitti talteenotosta omistajalle tai poliisille, voidaan kissa lopettaa.

Jos kissa tavataan sellaiselta alueelta tai olosuhteissa, että sen voidaan olettaa olevan villiintynyt, voidaan kissa lopettaa.

Kissan pyydystäminen saa tapahtua elävänä pyytävällä loukulla ja se lopetetaan joko ampuamalla aivoihin tai eläinlääkärin toimesta.

46 ja 47 §

(Kuten 48 ja 49 § hallituksen esityksessä n:o 300)

48 §

(1 ja 2 mom. kuten 50 §:n 1 ja 2 mom. hallituksen esityksessä n:o 300)

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta velvollisuudesta saadaan poiketa, kun muuta kuin ajavaa koiraa käytetään metsästykseseen.

49 §

Koirakokeet ja koiran kouluttaminen

Koirakokeita ei saa järjestää eikä koiraa kouluttaa riistaeläimiä apuna käyttäen muuten kuin niiden metsästysaikoina.

50—76 §

(Kuten 52—78 § hallituksen esityksessä n:o 300)

77 §

Huolehtimiseseuraamus

Jos karhu-, susi-, ilves- tai ahmaemo on metsästetty vastoin tämän lain 33 §:ää niin, että tapetulta emolta jää yksi tai useampi poikanen, joka ei vielä selviydy luonnossa omin voimin, on sen lisäksi, mitä seuraamuksista on tässä laissa säädetty, emon kaatanut tuomittava velvolliseksi vastaamaan poikasten hoidon aiheuttamista kustannuksista ja takaisin luontoon saattamisesta, milloin mahdollista.

78—89 §

(Kuten 79—90 § hallituksen esityksessä n:o 300)

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 1992

Hannele Luukkainen
Satu Hassi
Pekka Rätty
Ensio Laine

Anna-Liisa Kasurinen

Heidi Hautala
Ulla Anttila
Tuija Maaret Pykäläinen
Paavo Nikula

Pekka Haavisto
Eero Paloheimo
Tuulikki Hämäläinen
Aarno von Bell

Outi Ojala

